

ዕውቀት አኼባ ህዝባዊ መኸተ፣ ከተማ ፊላደልፊያን ከባቢአን!!

ኤርትራውያን ተቀማጦ ከተማ ፊላደልፊያን ከባቢአን፣ እቲ ብ23 መጋቢት 2013 ዝተቐነጠ አኼባ ህዝባዊ መኸተ፣ ከም ወትሩ ብዓውት ተዛዘሙ።

ነቲ አኼባ ብጻይ ኣለም ገብረመድህን፣ ብዝኸሪ ሰውኣት ኸፊቱ፣ ናይ እንቋዕ ድሓን መጻእኹም ሰላምታ ኣማሓላሊፉ፣ ዕዳማት ኣጋይሽ ምስ ኣፍሊጡ፣ ቀንዲ መዛተዩ ዛዕባታት ንኣኼባኛታት ኣላልዩ ምስ ከፈቶ፣ መድርኽ ንብጻይቲ ፍረወይኒ ተኸስተ ኣማሓላለፎ።

ብጻይቲ ፍረወይኒ፣ ብዛዕባ ንጥፊታ ሓይሊ ዕማም ህዝባዊ መኸተ ኣብ ሰሜን ኣመሪካ ንኣቃውምኡን ቅርጹን መደባቱን፣ ካብ ዝብገስ ኣትሒዙ ከሳብ'ዚ ሒዝናዮ ዘሎና ወቕቲ፣ ዘሰላሰሎ ዕውቀት ንጥፊታት፣ እንታይ ከም ዝመስል፣ ብፍላይ ኣብ'ዘን ዝሓለፉ ሰለስተ ዓመታት ኣብ ምፍሻል እቲ ዘይፍትሓዊ እገዳ፣ ህዝብና ኣብ ጎድኒ መንግስቱ ኮይኑ ዘርኣዮ ሓይል ዘገርምን ተሳትፎ፣ ከም ውጽኢቱ ድማ፣ እቲ ብጉዳይ ሶማል ኣመሳሚስም ጭብጢ ዘይተርኽቦ ክስታት፣ ሎሚ ኣብ ምህሳሱ በጺሑ ከም ዘሎ፣ እዚ ይኹን ድኣ እምበር፣ ሕጂ'ውን ካልእ ሓድሽ መስል ማእለማታት ከባጋግግሱ ኣንቋዶም ከም ዘለዉ ገሊጹ። ሓይሊ ዕማም ህዝባዊ መኸተ እውን ማዕረ-ማዕሪኡ፣ ከምቲ ኣብ ዝሓለፈ ግዝያት ዘርኣዮ ስርሓት፣ ሕጂ እውን ሜላታትን መደባትን ሓንጻጹ ክገጥም ምጃኑ፣ ኩሉ ዜጋ ክዳለወሉ፣ ኣብ ከባቢአም ዘለዉ ዝስምዑን ፖለቲካዊ ጽልዋ ዘለዎም ኣለልዩ፣ ኣብ ጎድንና ጠጠው ክብሉ ነፍሲ-ወከፍና ክንጽዕረሉን፣ ኣተሓሳሲባ።

ድሕሪ'ዚ ፕሮፌሰር ኣስመሮም ለገሰ፣ ነቲ ተዳልይሉ ዝነበረ ኣርእስቲ፣ “ቀንዲ መዐቀን መምዘንን መሰላት ደቂ-ሰብ፣ እንታይ-እንታይ'ዮም” ዝብል ሰሚናር ክህብዩ ተዳልዩ።

ብኡ መሰረተ ድማ፣ ንመግለጺኡ፣ ምስ ናይ ኤርትራ ወጻኢ ዝምድናን፣ ተራ መራኸቢ ብዙሓንን ዲፕሎማሲያዊ ንጥፋታትን ኣዛማዲ፣ ኣብ'ቲ ቀንዲ ሓቀኛ ትርጉም ሰብኣዊ መሰል ደቂብብ፣ ብስነ-ፍልጠታዊ መዐቀኒኡ ኣሳንዩ፣ እዚ ኣብ ሃገርና ዝካየድ ዘሎ ኩለ መዳያዊ ኣተሓሕዳ፣ ናብ ጽቡቕ ኣንፈት ክኸይድ ከምዝጸንሐ፣ ሰፊሕን ምዕራይን ዝርግሐ፣ ኣብ ማሕበራውን ቁጠባውን ተሳታፊነት ህዝቢ፣ እቲ መንግስቲ ኣተኣታታይዎ ዘሎ ፖሊሲ ናይ ነብስኻ ምኽኣል፣ ህዝቢ ካብ ተጸባይ ረድኤት ነጻ ክኸውን፣ ዘድለዮ ተክኒካውን ንዋታውን ሓገዝ ብምሃብ፣ ንሓዋሩ ምሉእ ነጻነት ዘውሕስ ሜላ ምዃኑ ኣስማርቲ። ህዝቢ ኤርትራ ድማ ግዳይ ናይ ግዳማውያን ተጸባኢቲ ዘኾነ፣ ካልእ ኣበሳ ሃልይዎ ዘይኮነስ፣ ነዚ ጥዑይ ፖሊሲ መሪጹ ብዘይ ግዳማዊ ኣደራሳ ህይወቱ ከመርሕ ስለ ዝመረጸ ጥራይ እዩ፣ እዚ ኸኣ እዩ ከም ኣበሳ ተወሲዶ ክግፋዓሉ ዝተፈረጸሉ። ብተወሳኺ፣ ኣብ ግዜ ወራር ወያነ ድሕሪኡን፣ ብኩነታት እቶም ብኢ-ሰኣብዊ ግፍዕታት ካብ ምሉእ ኢትዮጵያ ተሓፊሶም እተሰጉ ኤርትራውያን ዜጋታት፣ ዘካየዱ ጽጹይ መጽናዕቲን፣ ብጉዳዮም ኣብ እተፈላለዩ መጋቢያታት እናተዘዋወረ፣ መሰሎም ዝገሃሰ ኣረጃባባ ስርዓት፣ ክኹነን፣ ዝግብኦ ፍርዲ ክውሃብ፣ ናቱ ተመክሮን፣ ዘጋጥም ዝነበረ ዕንቅፋታትን፣ ወያንን እዘን ሎሚ ተጣቢቑቲ መሰል ወዲ ኣዳም ዝመስላ ማሕበራት፣ ዘርእይኦ ዝነበራ ምስምስ፣ ዋላኳ፣ ነቲ ሓቀኛ ሰነድ ትሕዝትኡን ቅንዕነቱን ሓቅነቱን እንተዘይከሓዳ፣ እቲ ሽዑ ዘርእየኦ ሻራን ኣድልዎን ብጋህዲ ከም እተራእየ ኣብሪሁ። ላዕለዋይ ኮምሽነር ስደተኛታት፣ ነቲ ኣብ ልዕሊ ዜጋታትና ካብ 1950 ጀሚሩ ብተኸታትታሊ ክወርድ ዝጸንሐ ግፍዕታት ዝኾነ ስጉምቲ ካብ ምውሳድ ተቆጠቡ ጸኒሑ'ሎ። ሕጂ'ውን እንተኾነ ኣብ'ዚ ዘለናዮ ኩነታት መንእስያትና ዘጋጥም ዘሎ ኣሰቃቂ ተግባራት፣ ከምዘይርእየ ክሓልፎ ጸኒሑ። ስለዚ ነዚ ሕጂ መንግስቲ ኤርትራ ኣቐራብዎ ዘሎ ሕቶታ፣ ምትሕብባር ከርኢ፣ እወታዊ መልሲ ክህብ፣ ግቡእ ሓላፊነታዊ ተራኡ ክጸውት ይግብኡ፣ ብምባል ከም ወትሩ፣ ነቲ ኣብ ግዜ ሓርነታዊ ተጋድሎና ሓቢርና ተቐላሰና ዘመዝገብናዮ ዓወታት፣ ሕጂ እውን፣ ህዝብን መንግስትን ከም ቀደሙ፣ ኣብ ዜናውን ህዝባዊ ዲፕሎማሲያዊ ንጥፋታትን፣ ጽቡቕ እኳ ንስጉም እንተሃለና፣ ምስቲ ዝገጥመና ዘሎ ናይ ተጸባኢቲ ቀጻሊ ህልኻት፣ ብዝሓየለ ክስርሓሉ፣ ከምቶ ናይ ዝሓለፉ እዋናት፣ ንኹሉ ብድሆታት ተገጢሙ እተሳዕረ፣ ሕጂ'ውን ዓወታት ክድገም ከምዝከኣል ኣዘኻኺሩ።

ፕሮፈሰር ተስፋይ ኣርዳዶም ብግዲኡ፣ ኣብ'ዚ ዝሓለፈ ናይ 22 ዓመታት ናጽነት፣ ኣብ ሃገርና ተመዝጊቡ ዘሎ ቁጠባውን ማሕበራውን ፖለቲካውን ሱር-ብተኻዊ ገስጋስ፣ ምስቲ ዝነበረ ትንፋስ ዘይህብ ዝተፈላለዩ መሰናኸላት ክይተገታእና፣ ብብልሒ መሓዝና ክየጥፋእና፣ ብእተኻየደ ድርብ ርብርብ ሎሚ ኣብ ሃገርና ኤሪትራ፣ ንድሕሪት ዘይምለስ፣ ድልዳል ዝሰረቱ ቁጠባዊ ለውጢ፣ ማሕበራዊ ፍትሒ ዘንግስ፣ ቅሳነት ዝህብ ባይታ ተንጺፉ ኣሎ።

እቲ፣ ነዚ ትእምርቲ'ዚ ዘርጋግጾ መንግስቲ ኤርትራ፣ ቡቲ ቅኑዕን ፍቱንን ናይ ርእሰኻ ምኽኣል ክልሰ-ሓሳባዊ መስመሩ፣ ምንጩ ካብ ክብርታት እቲ ስልጡን ህዝቡ ዝፈልፈለ ኮይኑ፣ ተመሊሱ ሓፋሽ ህዝቢ ድልዎቱን ረብሕኡን ዝረወየሉ፣ ስውኣትና ዘስከምዎ ሕድሪ ኣጽኒዑ ክኸይድ ከም ግዴታ ወሲዶ ክስርሓሉ ዝጸንሐ ናይ መትከል ጉዳይ ምዃኑ፣ ብመጀመርታ ናይ'ቲ ዝበዝሐ ሓፋሽ ህዝቢ ብእኩብ መሰሉ ምኽባር፣ ልዕሊ ዝኾነ ውልቃዊ ጸቢብ ረብሓታት ዝስራዕ፣ ኣብ ዋጋ ዕዳጋ ዘይኣቱ ቅኑዕ ፖለቲካዊ ኣታሓሕዳ፣ ነቶም ንመሰል ሰባት፣ ካብ ጸቢብ ኣመላኽታን ረብሓን ተበጊሶም፣ ዘይስነ-ፍልጠታዊ ምጉትን ትንታኒን ክስን ዘቐርቡን ድማ፣ ነቲ ሓቂ ኮነ'ሎም፣ ንምጥምዛዝን ምድንጋራትን ኮይኑ።

እቲ ወግሐ ጸብሐ ኮነ ኢልካ ዝንዛሕ ዘሎ ጸለመታት፣ እዚ መንግስቲ'ዚ ከምቶ ናይ ካልኣት ሃገራት መራሕቲ ዝገብርዎ ስለ ዘይተመራሰሐ፣ ጸጋታት ሃገር ካብ ኣፍ ህዝቢ መንጢሉ፣ ሃብቲ ህዝብን ሃገርን ኣሕሊፉ ስለ ዘይሃበ፣ ዝውሕዝ ዘሎ ልሙድ ዝጸንሐ ሕማማት ምዃኑ ብተወሳኺ ሓቢሩ።

ይኹን እምበር መንግስቲ ኤርትራ፣ በነባብር ህዝቡ ንምምሕያሽ ዘመዝገቦ ጭቡጥ ለውጥታት'ዩ እቲ ሓቐኛ መርኣያኡ፣ ኣብ ትምህርትን፣ ጥዕናን፣ ውሕስነት መግብን ዝስተ ጽሩይ ማይን፣ ትሕተ-ቅርጺን፣ ኣብ መንጎ ከተማን ገጠርን ዝጸንሐ ጋግ ኣብ ምጽባብ፣ ምዕዳል ሓይሊ ኤለክትሪክ፣ ምትእትታው ጽሬት፣ ትሕተ-ቅርጺ፣ ብዝጠፍ ወጻኢታት ስለዑ ዘመዝገቦ ለውጢ፣ ካብ ዝተፈላልዩ ኣህጉራውን ውድባት እተረኸቦ ኣሃዛዊ ጸብጸብን ዝርዝራቱን፣ ምስ ናይ ካልኣት ኣብ ሳሕለ-ሳሃራ ዝርከባ ሃገራት፣ ኤሪትራ ዘላቶ ደረጃ፣

ሰጉማቶ ዘላ ዕብየት፣ ዘለዋ ውሽጣዊ ጸጥታን ምርግጋን ክነጻጸር ከሎ፣ እቲ እተረኽበ ንጹር ሓበሬታ ብኣሃዛት ዝተሰነየ፣ ምስቲ እዞም ኮነ ኢሎም መልክዕ ክድውኑዎ ተዓጢቑም ዘለዉ ኣካላት ዝነዝሕዎ መደናገሪ ኣሃዛት፣ ናይ መሬትን ሰማይንዩ ፍለልዩ ዘለዎ። እዚ ኸኣ ነቲ ትኽክለኛ ኣታሓሕዝን ሓልዮትን ዘርኢ፣ ጽቡቕ ምሳሌት መንግስቲ ኤርትራ ሓቕኛ ምስክር ምዃኑ፣ ዝያዳ ዘድምቕ ስእሊ እዩ ኢሎ።

እቲ ካልእ ዓቢ ክፍል ኣርእስቲ፣ ብዛዕባ እቲ ኣብ ሃገር ድሕሪ ነዊሕ ጻዕርን ትዕግስትን፣ ንኩሉ መሰናኸላት ብጥበብን ሜላን ምትዕጽጻፍን ሰጊረና፣ በጺሕናዮ ዘሎና ቁጠባዊ ዕብየት፣ ምስ ሓድሽ ኩነታት ዝዛመድ ሓድሽ ቁጠባዊ ፖሊሲታት ተመዓራርዩ ምህላዉ፣ ማዕረ ዕድል ንዜጋታት ተኸፊቱ፣ በዚ መሰረት ንኣውፊርቲ ጥጡሕ ባይታ ተዋዲዱ ከምዘሎ፣ ኩሉ በቢዓቕሙ ከውፍር ዘሎ ኣኻእሎታት ሰፊሕ ምዃኑ ብምብራህ መግለጺኡ ዛዚሙ።

ፕሮፊሰር ተስፋይ መግለጺኡ ምስ ወድኦ፣ መድርኽ ንሕቶን መልስን ርእይቶን ተኸፊቱ ። ህዝቢ በቲ ዝተዋህበ መግለጺታት ዕግበቱ ኣረጋጊጹ፣ እቲ ዝተዋህበም ኣስተምህሮ ድማ ኣዝዩ ጠቓምን መሃርን ምዃኑ ኣምስጊኖም፣ መኸትኦም ኣሓይሎም ክሳብ መወዳእታ ዓወት ክምርሹ፣ ብዘይምሕላል ብተዓጻጻፊ ከም ዝዓዩ፣ ኣብ ጎድኒ ህዝቦምን መንግስቶምን ጠጥው ኢሎም፣ ካብኦም ዝሕተት ዘበለ ከወፍዩ፣ ቅርብነቶም ኣረጋጊጹም። ነቲ ተኸፊቱ ዘሎ ዕድላት ወፍሪ፣ እውን ብዝግባእ ክጥቀምሉ፣ ኣብርክቶ ክገብሩ ድልውነቶም ኣብ ቦትኡ ምህላዉ ሓቢሮም። ድሕሪ'ዚ ካብ'ቲ መደብ እተገብረሉ ቦታ፣ ናብ ማእከል ማሕበረ-ሰብ ኤርትራውያን ብምጉዓዝ፣ ነቲ ተዳልዩ ዝነበረ ናይ ምትሕቕቕፍ ድራርን ጸውታን ብሓባር፣ ዕዉት መደብን ብሕጉስ ምሽት ተዛዚሙ።

ዓወት ንሓፋሽ!!

መኸተና ክቕጽል'ዩ!!

ሓይሊ ዕማም ህዝባዊ መኸተ፣ ከተማ ፊላደልፍያን ከባቢኣን።